

Flens kommuns policy för strategisk
förstärkning av landsbygden -
Landsbygdens villkor och
värdeskapande

Inledning

Flens kommun kännetecknas av såväl sina orter med stark identitet, som av ett vackert, varierat och produktivt landskap, och en aktiv, företagsam befolkning som eftersträvar samverkan. Befolkningen är förhållandevis spridd i kommunen med omkring 40 procent i centralorten Flen, sammanlagt 35 procent i övriga orter och 25 procent utanför orterna (2017). Kommunen är ytmässigt stor i förhållande till sin befolkningsstorlek med i genomsnitt 23,5 invånare per kvadratkilometer (länet 48). Kommunen präglas därför i hög grad av sin landsbygd, och av den verksamhet och de aktiviteter som drivs i och omkring orterna.

I kommunens landskapsbild finns inslag av jord- och skogsbruk med varierande inriktning, viktiga friluftsområden, många sjöar, och av slotts- och herrgårdsmiljöer. Det finns därmed viktig produktion av såväl spannmål, andra grödor och animalier, som av skogsprodukter, samtidigt som turism och besöksnäringen är en växande näringsgren. Goda förutsättningar för friluftsliv är, liksom vackra slotts- och herrgårdsmiljöer viktiga för utvecklingen av besöksnäringen i kommunen. Det sker en utveckling av näringen med profilering av olika slag exempelvis inom måltids- och upplevelseområdet.

I Flens kommun är det därför uppenbart både att hela kommunens geografiska yta och dess befolkning ger förutsättningar för kommunens utvecklingspotential, och att all aktivitet och verksamhet som pågår runt om är viktiga inslag i vad Flens kommun är och kan vara. Det är därför viktigt att kommunen arbetar med ett landsbygdsperspektiv i allt strategiskt utvecklingsarbete.

Arbetet ska drivas utifrån den grundläggande inriktningen att:

Landsbygden ska ha förutsättningar för egen utveckling och ska synliggöras som värdeskapande för hela kommunen.

Policy för strategisk förstärkning av landsbygden utgår från Flens kommuns vision

I Flens kommun är det enkelt att bo, verka och leva. Vi som bor i hjärtat av Sörmland är stolta över vår fantastiska natur och våra orters särprägel. Vår kommun är det självklara alternativet för dem som söker det goda livet med bra boende, goda kommunikationer och ett bra näringslivsklimat. Vi har skolor med hög kvalitet.

Vi driver vår egen utveckling i ansvarsfull samverkan med omvärlden. Vi som verkar i Flens kommun tar plats, syns och påverkar utvecklingen i regionen. Vårt arbete gör skillnad! Med varsamhet och eftertanke värnar vi om vårt sjörika sörmländska landskap och tar ansvar för en hållbar utveckling. Vi är det vänligaste och mest gästfria besöksmålet i Sörmland.

I Flens kommun har vi nära till varandra och delar gärna med oss av tillgångar och möjligheter. Tillsammans skapar vi en anda som bygger på öppenhet och omtanke. Flens kommun - Sörmlands hjärta

Policy för strategisk förstärkning av landsbygden för Flens kommun

Syftet med policyn är att tydliggöra kommunens strategiska inriktning för att landsbygdssäkra beslut, prioriteringar och arbetssätt i kommunen inom alla politikområden. Policyn har tagits fram utifrån kommunens aktuella politiska inriktning, nationell riktning för att stärka och uppmärksamma landsbygdernas väsentlighet för tillväxt, sysselsättning och hållbar utveckling, och efter samverkan med representanter för näringsliv och civilsamhälle. Fem områden har synliggjorts som centrala för att stärka landsbygdernas och kommunens förutsättningar:

1. Näringsliv och företag
2. Infrastruktur och kommunikationer
3. Fysisk planering, byggande och boende
4. Hållbarhet och miljö
5. Samverkan och dialog

Kring dessa områden finns beslutade kommunala styrdokument liksom ett pågående arbete. I den här policyn samlas därför Flens kommuns inriktning för att skapa goda förutsättningar för landsbygdens och kommunens fortsatta utveckling.

1. Näringsliv och företag

Flens kommun ska upplevas som en serviceinriktad, transparent och företagervänlig kommun som har hög kvalitet i myndighetsutövningen. Näringslivsrådet är ett verktyg och ett forum för samverkan mellan kommunen och det lokala näringslivet inom detta område.

- I kommunens arbete med näringslivsfrågor ska ett landsbygdsperspektiv *alltid* aktualiseras om det inte är uppenbart ovidkommande.

2. Infrastruktur och kommunikationer

Flens kommun har målsättningen att driva sin egen utveckling och att påverka utvecklingen i regionen.

Infrastruktur och kommunikationsmöjligheter skapar förutsättningar för kommunens företag och befolkning att utveckla sina verksamheter, och ger möjligheter för boende i kommunen att smidigt förflytta sig mellan hem och arbete, service och nöjen. Området infrastruktur och kommunikationer inkluderar därför både fysiska transportsystem som vägar och järnväg, cykelinfrastruktur, digital infrastruktur och kollektivtrafik. Flera av dessa frågor har Flens kommun inte egen rådgivning över.

- Flens kommun ska aktivt påverka i frågor som rör infrastruktur och kommunikationer i vid mening i nationella och regionala beslutsinstanser. Med ett aktivt landsbygdsperspektiv ska betydelsen av befolkningens och näringslivets tillgång till goda infrastrukturella förutsättningar och kommunikationsvägar i hela kommunen beaktas.
- I kommunens *egna* satsningar på fiberutbyggnad, väghållning, cykelinfrastruktur och lokal kollektivtrafik, ska landsbygdsperspektivet vara en central utgångspunkt.

3. Fysisk planering, byggande och boende

Flens kommuns översiktsplan har ett genomarbetat landsbygdsperspektiv. Där sätts ramar för vad som är möjligt och eftersträvänt i kommunens olika delar, kopplat till fysisk planering inklusive byggande och bostäder, samt till mark- och vattenanvändning i vidare

mening. De ställningstaganden som görs i översiktsplanen bygger dels på natur- och kulturmiljöhänsyn, dels på strävan att skapa goda villkor för boende och verksamhet i olika delar i kommunen. Prioriteringar som ger möjligheter till effektiv resursanvändning är viktiga både ur miljö- och hållbarhetsperspektiv, och för att förbättra möjligheterna för högre sysselsättning och tillväxt.

- Att beakta landsbygdsperspektiv är en naturlig del av planprocessen.

4. Hållbarhet och miljö

Flens kommun arbetar för en god miljö med sikte på en hållbar framtid. Internationella och nationella mål och överenskommelser för hållbarhet och minskad miljö- och klimatpåverkan, konkretiseras också i kommunens hållbarhetsarbete.

Landsbygdsperspektiv i detta arbete är viktigt eftersom:

- Insatser krävs i alla kommunens delar och för hela kommunens befolkning, för att effekter av hållbarhetsarbetet ska bli påtagliga och eftersom miljörisker kan finnas i hela kommunen.
- Kommunens interna hållbarhetsarbete ska inkludera alla kommunens verksamheter, vilka finns i hela kommunen.
- Förbättrad tillgång till och förutsättningar för hållbara transporter, hållbar produktion och hållbar konsumtion är lika viktig för alla kommunens medlemmar, oavsett geografi.
- Kommunen som mark- och skogsägare har ett särskilt ansvar för att upprätthålla hållbarhet i den egna produktionen.

5. Samverkan och dialog

I Flens kommun ska samverkan vara norm, både internt inom organisationen och externt med andra kommuner, föreningar, näringsliv och andra aktörer. Dialoger äger rum inom ramen för ordinarie planeringsprocesser och i samarbete med andra aktörer. I det utvecklingsarbete som drivs under namnet *"Bygd och ort i balans"*, liksom i kommunens system för föreningsbidrag, är dialoger ett grundläggande arbetssätt.

- I samverkansarbete och dialog ska de olika deltagarnas roller, intressen, ansvar, skyldigheter och begränsningar vara tydliga.
- Kommunen har ansvar för att tydligt redogöra för ramar för sitt engagemang
- Kommunen ska ansvara för att återkoppling görs kring hur samverkansarbete fortlöper.

Uppföljning av att landsbygdsperspektiv säkras i strategiska processer

Landsbygdsperspektivet ska utgöra en viktig grund i ordinarie strategiska processer och beslut. Därför ska arbetet följas upp i ordinarie uppföljningsprocesser. Det innebär att landsbygd ska beaktas i återrapportering av uppdrag och måluppföljning.

Arbets-/ansvarsfördelningen i arbetet för strategisk förstärkning av landsbygden i Flens kommun

a. Kommunens ansvar är att:

- aktivt uppmärksamma landsbygdens förutsättningar i alla strategiska beslutsprocesser,

- säkra att statliga satsningar som görs för att stärka landsbygdernas förutsättningar uppmärksammas och används i de fall de är tillämpliga för kommunen (exempelvis via länsstyrelsen Södermanland och Region Sörmland och utifrån EU-satsningar),
 - delta och utöva inflytande i regionala och nationella beslutsprocesser kring infrastruktur och kommunikationer, inklusive cykelinfrastruktur,
 - prioritera kollektivtrafikutveckling i de regionala samverkansprocesserna,
 - bedriva rättssäker myndighetsutövning med gott bemötande,
 - som mark- och skogsägare verka för hållbarhet i produktion och markanvändning,
 - säkerställa att förutsättningar finns för lokala samverkansnätverk,
 - inom ramen för arbetet med "Bygd och ort i balans" och näringslivsrådet, bidra till att initiativkraft ges utrymme,
 - återkoppla till deltagare i samverkansarbete, samt att
 - underlätta för och/eller bidra till att externa aktörer och lokala intressenter kan samverka i projekt för landsbygdsutveckling.
- b. Lokala aktörer i civilsamhälle och näringsliv som frivilligt deltar i samverkan välkomnas att, utifrån egna önskemål, beslut och prioriteringar:
- forma lokala och kommunövergripande nätverk,
 - delta i dialog,
 - initiera och driva lokalt baserade projekt för exempelvis landsbygdsutveckling, samt att
 - samarbeta med externa aktörer i projekt för landsbygdsutveckling utifrån egna intressen.
- c. Gemensamt ansvar för alla deltagande aktörer är att:
- verka för att öka landsbygdens och orternas attraktivitet,
 - verka för en god samverkan mellan kommun och lokala nätverk för organisationer och näringsliv,
 - skapa dynamik i och intresse för nätverkande,
 - aktivt delta i lokala samverkansnätverk inom ramen för arbetet med "Bygd och ort i balans" och i näringslivsråd, samt att
 - beakta möjligheter till utvecklingsåtgärder utifrån statliga och/eller EU-baserade prioriteringar – exempelvis Leader-projekt.

Följande andra kommunala styrdokument och processer är av särskild betydelse för policyn:

- Strategisk plan med budget (årlig),
- Översiktsplan för Flen,
- Flens kommuns miljö-, klimat- och hållbarhetsarbete,
- Näringslivsstrategi,
- Reglemente för föreningsbidrag,
- Cykelprogram,
- Natur- och vattenvårdsprogram, och Kulturmiljöprogram, samt
- Pågående arbete i regionala och nationella instanser beträffande infrastruktur, kommunikationer och kollektivtrafik.